

Ons pedagogisch handelen peutergroep De Mallemolen

Op de website van KION zie je onder "*Zo werken wij*" hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2022

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door het team Pedagogiek & Kwaliteit. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Wilma van den Brink.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit en draagt bij aan de verdere professionalisering en ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Hiermee vergroten onze medewerkers hun vaardigheden om op de werkvloer hoogwaardige kwaliteit te leveren zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De coach begeleidt en traint de medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch inhoudelijk gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Jaarlijks voert de pedagogisch coach een pedagogische meting uit. Met de uitkomsten stellen wij jaarlijks een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

We richten ons in 2022 op de implementatie van de aangepaste pedagogische ondersteuningsstructuur en het vernieuwde pedagogisch werkproces.

In ons lokale ontwikkelplan, onderdeel van het KION jaarwerkplan 2022, staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 13 uur per jaar. Hiernaast heeft onze coach in 2022 voor VE coaching 110 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk. In dit programma komen verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod. Telkens staat een ander thema, dat de kinderen aanspreekt, centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkels om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door; te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context. Woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind andere informatie op dan een foto van een appel. Daarom zullen wij het voorwerp in meerdere vormen aanbieden.

Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op de peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen.

Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken.

Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkels. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten

(passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen; (we tellen het aantal kinderen in de kring en benoemen vandaag zijn we met veel of weinig kinderen. Hoeveel jongens zijn er? En hoeveel meisjes? Waarvan zijn er meer?)

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met peuters met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp

van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De kinderen herkennen hun eigen schoenen en proberen deze, indien nodig, met hulp aan te trekken, maar eerst proberen ze dat zoveel mogelijk zelf. Of ze helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) .De kinderen kijken om de beurt in de spiegel; Wat zien ze? De pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de minder talige kinderen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: Huishoek, Bouwhoek, Knutselhoek, Leeshoek, themahoek. In onze speelhal kunnen de kinderen ; klimmen, glijden, rennen, springen, en met gymmaterialen spelen.
- Onze pop Puk introduceert de thema's bij de kinderen; bij het thema 'O, wat mooi' over kunst. komt Puk in de kring met een prachtig kunstwerk en op die manier komt het gesprek over kunst op gang. Puk doet tijdens de ochtend mee aan verschillende activiteiten. Puk speelt ook een grote rol bij het wennen van kinderen. Hij kan heel goed troosten of laten zien dat hij het ook spannend vindt en het kan helpen als hij de spannende dingen misschien wel samen met het nieuwe kind wil doen.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- De kennismaking met onze peutergroep start bij het welkomstgesprek; dit gesprek houden we ná kindertijd zodat we alle tijd hebben om met de ouders de informatie van beide kanten goed door te nemen. Het kind kan dan alvast in de groep rondkijken en materiaal uitproberen zonder dat er andere kinderen zijn. De eerste keer dat het kind bij ons komt spelen zijn we er extra alert op dat er, duidelijk voor het kind, afscheid genomen wordt van de ouders. Wij zullen extra veel aandacht aan het nieuwe kind besteden. Samen met hem/haar spelen, rondkijken in de ruimte, dingen uitleggen zoals het bord met de dagritme kaarten om te zorgen dat het zich zo snel mogelijk veilig bij ons gaat voelen. Puk kan hier heel goed bij helpen.
- Als een kind binnenkomt met iets tastbaars, bijvoorbeeld een nieuwe zonnebril, wat het graag wil laten zien, besteden we daar bij binnenkomst veel aandacht aan en mag het kind het eventueel in de openingskring ook aan de andere kinderen laten zien. Als een kind een leuke, knappe, interessante of grappige activiteit aan het doen is zullen wij daar verbaal de aandacht op vestigen zodat de andere kinderen deelgenoot worden van die ervaringen. En misschien willen de andere kinderen wel deelnemen aan het opdoen van die ervaringen. Als een kind verdrietig is zullen we dit ook uitleggen aan de andere kinderen. Misschien heeft het kind zich pijn gedaan of vindt het het erg spannend dat mama weg is gegaan. Misschien kunnen de kinderen wel helpen met het troosten van het verdrietige kind.
- Een dagdeel heeft altijd dezelfde structuur. Dit maken we duidelijk door het bord met de dagritme kaarten te bespreken in de openingskring en op momenten waaruit blijkt dat kinderen moeite hebben met het onthouden van die structuur en dus even hun veiligheid missen. De wisselingen van de ene in de andere activiteit geven we steeds op dezelfde, voor de kinderen, herkenbare manier aan door middel van een blokfluit.
- De kinderen worden enthousiast en positief benaderd als we ze willen stimuleren mee te doen met activiteiten. Bijvoorbeeld het maken van een knutselwerkje: de pedagogisch medewerker doet het, vaak samen met Puk, voor en ze vertelt duidelijk wat er allemaal kan en hoe leuk het is. Wij vinden het ook belangrijk om de kinderen te vragen of zij dit ook willen/kunnen en ze te vertellen dat wij zeker weten dat zij dit ook kunnen.
- Bij onze peutergroep kunnen en mogen de kinderen bijna alle materialen zelf pakken. Als ze willen mogen ze ook zelf bedenken wat ze er mee willen doen. Bijvoorbeeld de puzzelstukjes van de autopuzzel kunnen ook best in de garage in de bouwhoek. Of de kralen mogen ook in de pannen van de poppenhoek 'alsof' het lekker eten is. Ook uit de knutselkast kunnen ze alles pakken en ermee doen wat ze maar bedenken. Er liggen niet alleen de standaardmaterialen als lijm, kleurpotloden, verf en wasco, maar ook veel kosteloos materiaal zoals lege doosjes, closetrollen, kastanjes, kurken, draadjes, lintjes en nog veel meer.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Wil een kind zich bij ons prettig voelen en zich kunnen ontwikkelen, dan moeten we zijn behoeften kennen en hierop inspelen. Om dit maatwerk te kunnen realiseren, moeten we het kind goed begrijpen.
- We kijken en luisteren goed naar kinderen. We proberen te begrijpen wat kinderen ons niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk 'vertellen'. Dit doen we eigenlijk de hele dag door. Het is de basis van ons pedagogisch aanbod: ons pedagogisch handelen, de inrichting van de ruimte, de materialen, thema's, de opzet van de activiteiten, structuur, ritme en verzorging. Dit geldt zowel richting individuele kinderen als de groep als geheel.
- Dit kijken en luisteren gebruiken we voor onze observaties, voor het invullen van het kind-dagboek en met behulp van die informatie kunnen we ons kindvolgsysteem KIJK! heel secuur invullen zodat we een zo breed mogelijke kijk op de ontwikkeling van het kind hebben en die met de ouders kunnen delen.

Dit uitgangspunt hangt heel nauw samen met het volgende uitgangspunt 'Respect hebben voor de autonomie van de kinderen'. Die voorbeelden passen dan ook heel goed bij beide uitgangspunten.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We kijken hoe kinderen spelen, waarmee ze spelen en hoe vaak ze dit doen. als een kind b.v. steeds alleen maar met de auto's speelt. Gaan we met dit kind meespelen en voegen ander materiaal toe, bijvoorbeeld duplo waarmee je een mooie weg of garage kunt bouwen zodat het kind ook ervaring opdoet met ander materiaal. Hetzelfde kind krijgen we vaak wel uitgedaagd mee te doen met een gezamenlijke activiteit als we wederom die auto's inzetten door allemaal samen een super lange autorij te maken. Op deze manier wordt ook de sociale ontwikkeling van het kind aangesproken.
- Tijdens de ochtend zijn er regelmatig momenten waarop kinderen kunnen helpen. Met het pakken van spullen die we nodig hebben of met het opruimen of als er na het verven de tafels gepoetst moeten worden. We vragen "wie wil er helpen?" als er per ongeluk iets omvalt en er opgeruimd moet worden. We sporen kinderen aan elkaar te helpen.
- Voor alle activiteiten die we aanbieden geldt dat als ons enthousiasme niet genoeg is om het kind te motiveren mee te doen, dan staat het hem of haar vrij niet mee te doen. Wij bieden regelmatig specifieke Puk-activiteiten aan waarbij de kinderen heel gericht, binnen het thema, bezig zijn met de woorden die ze die week leren of andere doelen die we gesteld hebben voor die week. Wij willen graag dat alle kinderen minimaal een keer in die week meedoen met die activiteit. Wij leggen met behulp van Puk duidelijk en vooral heel enthousiast uit wat de activiteit is en stimuleren alle kinderen nog extra om vooral toch met deze specifieke activiteit mee te doen maar of ze willen, blijft hun keuze.
- Wij zijn tijdens de hele ochtend bezig met het bevorderen van de zelfstandigheid van de kinderen. Als ze met een bepaald materiaal willen spelen, mogen ze dit zelf pakken; als we buiten gaan spelen, mogen ze proberen zelf hun jas en schoenen aan te doen, als een kind ergens om vraagt zal het antwoord regelmatig zijn: "ga maar pakken, probeer maar eens zelf". *Waar 'mogen' staat, betekent dat ook dat wij dit heel erg stimuleren en de kinderen motiveren het zelf te proberen.* Ook motiveren wij de kinderen die zelfstandigheid in te zetten om elkaar te helpen. Als een kind de kraan niet open krijgt, vragen we of een ander kind misschien kan helpen. Als een kind iets kwijt is melden we dat aan alle kinderen en vragen of ze mee kunnen helpen met zoeken.
- Bij onze peutergroep vragen we de kinderen soms om mee te denken over de invulling van de dag. We hebben bijvoorbeeld een knutselwerkje voorbereid maar er is nog ruimte voor eigen inbreng: gaan we verven of kleuren? Maken we het samen of ieder apart? We kunnen niet naar buiten omdat het heel hard regent: wat gaan we binnen doen? Gaan we naar de aula of blijven we in het lokaal? Gaan we met materiaal spelen of gaan we bewegen met muziek en dans? gaan we knutselen en wat dan?
- Er zijn vaste regels waar de kinderen van op de hoogte zijn doordat we ze regelmatig herhalen. De stoelen voor de pedagogisch medewerkers zijn niet voor kinderen om op te zitten. Als een kind er toch op gaat zitten zeggen we dat dit niet mag omdat ze er dan af kunnen vallen en zich bezeeren. We zorgen dat alle kinderen horen en zien wat er gebeurt zodat ook zij weer aan de regel herinnerd worden. Dit doen wij met alle regels.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We maken in de ruimte gebruik van verschillende hoeken. Zo hebben we een huishoek, een bouwhoek, een leeshoek (waar ze zelf boekjes mogen pakken), een knutselhoek, een themahoek (waar materiaal op ligt dat te maken heeft met het thema) en leggen we op tafel tijdens het vrij spelen steeds verschillende puzzels en spelletjes neer. Hierdoor is er keus voor de kinderen van verschillende leeftijden (twee tot vier jaar) verschillend ontwikkelingsniveau en met verschillende interesses.
- Wij zorgen dat er altijd veel uitdagend materiaal aanwezig is. Tijdens het thema 'Puk op de boerderij' hebben we onze watertafel gevuld met hooi en stro... wat kun je daar allemaal mee doen?
- Wij hebben een prachtig, uitdagend buitenspeelplein dat uitlokt tot heel veel verschillende activiteiten voor kinderen van verschillende leeftijden.
- We vragen kinderen, tijdens de vrij-speel-momenten wat ze willen gaan doen en de kinderen die hetzelfde willen gaan doen stimuleren we om dit samen te doen.
- De verschillende hoeken waar we mee werken en al het materiaal dat we aanbieden spreekt verschillende ontwikkelingsgebieden aan. Bijvoorbeeld de huishoek: hier wordt hun fantasie vooral aangesproken en is de sociale ontwikkeling een belangrijk onderdeel. In de leeshoek wordt vooral de taalontwikkeling aangesproken maar als je met meerdere kinderen deelneemt ook weer de sociale ontwikkeling. In de bouw- en de knutselhoek is de fijne motoriek erg belangrijk maar ook de creatieve ontwikkeling is van belang. In alle hoeken en met los materiaal is het nodig dat ze delen omdat we met meer mensen in de ruimte zijn. Dus de emotionele en sociale ontwikkeling komt hierbij ook weer aan bod.
- We kunnen de hoeken en materialen ook makkelijk aanpassen aan de ontwikkeling en belangstelling van een kind. Bijvoorbeeld in de bouwhoek staan verschillende materialen. Voor de ene peuter is het spelen met alleen auto's of blokken al genoeg uitdaging terwijl een andere peuter het nodig heeft dat je deze materialen combineert om het spel uitdagender te maken. Of bij memory: het ene kind wint van de medewerker en onthoudt waar alles ligt terwijl een ander kind het heel moeilijk vindt om te onthouden wat waar ligt. Je kunt dan het spel ook zo spelen dat je samen op zoek gaat naar twee dezelfde plaatjes of speel met slecht acht kaartjes en bij andere kinderen doe je het met twintig of meer.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Aan de hand van de Uk en Puk dagritme kaarten zit er in ieder dagdeel dezelfde opbouw: rustige binnenkomst, even moment om met ouder aan het spelen te gaan, samen met de pedagogisch medewerker afscheid nemen op een wijze die bij het individuele kind past, dan gaan we elkaar begroeten in de kring en hebben een gezamenlijke opening van de dag (wat gaan we vandaag doen), “vrij” spelen (individueel of in kleine groepjes), samen opruimen, eten en drinken, naar het toilet en evt een schone luiers daarna buiten spelen, nabespreken van de ochtend in de kring, afscheid nemen en weer mee naar huis.
- Reden om van ons ritme af te wijken kan het weer zijn want bij extreem warm weer of als het regent, passen we het buitenspelen aan, aan de mogelijkheden van de dag of bij een verjaardag of afscheidsfeest.
- Nu we met Uk & Puk werken zou het in de toekomst kunnen voorkomen dat we iets themagerichts doen waarbij een ander dagindeling handiger is, denk hierbij aan een samenkomst met de kleuters van de basisschool.
- Bij het standaardprogramma is heel duidelijk rekening gehouden met drukke en rustige momenten. Mochten we merken dat sommige kinderen meer behoefte aan één van beide hebben, maken we de verschillende momenten langer of korter of gaan met individuele kinderen of kleine groepjes iets anders doen. Als een of meerdere kinderen veel behoefte hebben aan beweging terwijl het lezen van een boek op het programma staat, kunnen we voorafgaand aan het lezen eerst even wat bewegingsliedjes en of spelletjes doen.
- De dagritme kaarten hangen vooraan in de ruimte, daar waar we met de openingskring zitten. Dus goed in het zicht van alle kinderen. We vestigen er de aandacht op tijdens de kring en op momenten dat kinderen er behoefte aan hebben.
- Het vieren van de derde en de vierde verjaardag doen we standaard om 11.00 uur. De ouders zijn uitgenodigd om dit mee te vieren en het jarige kind mag een gezonde traktatie uitdelen. We maken samen met het kind een feestmuts. Ook hebben we een speciale verjaardagstoel waar het kind op mag zitten. Een knuffelverjaardagbeer komt altijd even langs om de jarige te feliciteren. Er wordt een ballon opgeblazen, kaarsjes aangestoken en weer uitgeblazen en de jarige grabbelt een cadeautje uit de grabbelton. Dit is een vast ritueel en de jarige weet dan ook wat er komen gaat.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Wij vestigen regelmatig de aandacht van de kinderen op elkaar. Als een kind een mooie rails gebouwd heeft, als een kind een liedje kan zingen, als een kind verdrietig is, als een kind graag met een ander kind wil samenspelen. Dit zijn allemaal voorbeelden.
- Wij vragen kinderen elkaar te helpen en leren kinderen ook om hulp aan elkaar te vragen. Peuters laten graag zien wat ze goed kunnen en willen daarom ook heel graag helpen. Het benoemen van het feit dat het ene kind al heel goed de kraan kan opendraaien en de ander al heel goed een puzzel kan maken motiveert kinderen ook om elkaar te helpen.
- Wij hebben meerdere (thema)hoeken in ons lokaal. De kinderen kunnen hier makkelijk met een klein groepje samenspelen. Ook is er van veel materiaal meer aanwezig zodat ze ook echt met hetzelfde kunnen spelen. Natuurlijk is er ook materiaal waar wat minder van is waardoor ze ook leren samen te spelen door te delen.
- Als kinderen in conflict met elkaar hebben wachten we eerst even af om te zien of ze het zelf kunnen oplossen, zien wij dat dit niet lukt zullen we gaan helpen... dit betekent dat we de kinderen begeleiden in het zelf oplossen. Is dit ook nog te moeilijk dan zullen wij het uiteindelijk voor ze oplossen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We hebben een mooie grote tuin met veel natuurlijke materialen. De kinderen mogen met alles spelen maar het wordt niet geaccepteerd als ze dingen kapot maken. Net als met het spelmateriaal dat we binnen gebruiken. We zullen hierin zelf ook altijd het goede voorbeeld geven. We kijken samen naar insecten en kijken naar en ruiken aan de bloemen. Natuur is een belangrijk onderwerp. De thema's sluiten vaak aan op de seizoenen.
- We spelen dagelijks buiten en maken gebruik van ons mooie speelplein.
- Wij brengen de kinderen respect voor dieren bij; we zullen soms insecten vangen om ze goed te bekijken en hun belang te vertellen maar laten ze daarna weer vrij.
- We vinden het belangrijk om materialen te hergebruiken om mee te knutselen.
- We scheiden afval waar mogelijk en leren kinderen zuinig te zijn met water door de kraan niet aan te laten staan als het niet nodig is.
- We stimuleren samen spelen, delen, naar elkaar kijken, goedmaken door sorry te zeggen (soms met een hand of knuffel).
- We leren kinderen elkaar te troosten en te helpen en samen conflicten op te lossen.
- We lichten altijd de ouders in over grensoverschrijdend gedrag.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- We betrekken ouders bij een aantal activiteiten; Tijdens feestdagen, met verjaardagen en ieder jaar organiseren we een ouderavond. Verder hebben we een oudercommissie die wordt betrokken bij het organiseren van speciale dagen.
- Nu we ook een VE peutergroep zijn gaan we ons verdiepen in het organiseren van ouder-kind activiteiten bij de verschillende thema's.
- Peutergroep De Mallemlen deelt het gebouw met kinderdagverblijf Triade. We maken gezamenlijk (en vaak ook gelijktijdig) gebruik van de buitenspeelruimte of de gang (gymlokaal).
- We organiseren gezamenlijke feesten zoals Kerst, Sinterklaas of een lentefeest.
- De peuters gaan soms ook bij elkaar op bezoek en sommige peuters maken zowel gebruik van de peutergroep als van het kinderdagverblijf.

VE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep of op het kinderdagverblijf mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Na iedere KIJKregistratie of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
- We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook

- thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
- Als een kind naar de basisschool gaat, is er een warme overdracht (plus). Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder(s) en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school, de ouders en de pedagogisch medewerker = warme overdracht. Soms worden ook de intern begeleider of andere betrokkenen bij het gesprek uitgenodigd = warme overdracht plus.
 - Er hangen plaatjes met de themawoorden in de groep zodat ook de ouders ze leren en kunnen gebruiken.

VE en samenwerking met de basisschool

Wij werken samen met basisschool Prins Claus.

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep en school belangrijk. Dit maakt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VE-basisscholen VE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te realiseren.

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit 'Alle kinderen in beeld'. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- We werken samen met de basisschool in één digitaal kindvolgsysteem KIJK! 0-7 jaar, waardoor voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 7 jaar in beeld wordt gebracht.
- De oudste peuters gaan soms op bezoek bij de kleuters.

VE en samenwerking met andere organisaties in de wijk

- Wij kunnen met algemene vragen altijd terecht bij de medewerkers van het consultatie bureau. Als er zorg vragen zijn weten wij, met toestemming van ouders, elkaar ook goed te vinden.
- Bij zorgvragen kunnen wij, met toestemming van ouders, een zorgcoördinator van de GGD vragen met ons mee te kijken en mee te denken.
- Na doorverwijzing van de zorgcoördinator hebben wij, maar vooral het betreffende kind, veel steun aan pedagogisch medewerkers van De Driestroom. Zij bieden passende opvang en komen in de groep met het kind meedraaien om hulp op maat te bieden waar nodig.

Voorbeelden

- We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf proberen maar zorgen dat we in de buurt zijn om grote ongelukken zo veel mogelijk te voorkomen. Als je het gevaar steeds bij de kinderen weghoudt, leren ze er niet mee omgaan.
- We doen dingen voor en staan open voor hun eigen ideeën die we dan ook stimuleren om tot uitvoer te brengen.

- Bij de peutergroep is alles GGD-proef. Dit betekent dat alle toestellen, materialen en de speelomgeving regelmatig worden nagekeken op veiligheid volgens de GGD normen. Ook wordt er jaarlijks een risico-inventarisatie gedaan.
- Als een kind een ongelukje heeft zal het daarvan schrikken en dat zullen wij zeker benoemen. Het kan gebeuren maar is ook weer op te lossen en dat doen we dan ook, samen met het kind. “Er komt een beetje bloed uit je vinger, doet het pijn? Wat kunnen we eraan doen? Wil je een pleister of onder de kraan?” enzovoorts.
- Vierogenprincipe
Wij staan altijd met twee pedagogisch medewerkers op de groep. Er zijn altijd nog andere volwassenen in het gebouw aanwezig. De ruimte heeft verder grote ramen en is, mede door kijkspiegels, vanuit allerlei hoeken goed te bekijken.
- Achterwacht
Er zijn altijd volwassenen in het gebouw aanwezig.